

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Konjarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Konjar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Tardieu ali Herriot?

Burbonska palača v Parizu, sedež francoskega parlamenta, je gotovo videla malo tako burnih sej kakor v noči med sredo in četrtkom, ko je šlo za to, ali naj se sprejme na dnevni red razprava o zakonskem predlogu desnice za izpremembo sedanjega volivnega reda. Kritični opazovalci v časnih krogih tribunah, ki se niso dali zajeti v vrtnice vroče razprave, so v poročilih svojim listom obžalovali, da se ni tisti večer iz poslanskih klopi dvignil moč silnega temperamenta in osebne avtoritete, kakor jih je imela Francija že veliko, in bi razgretim poslanecem prikazal vso veličino in resnost problemov, ki pritisajo danes na Francijo kot eno izmed najmočnejših finančnih in političnih sil povojne Evrope. Poslanci so se med razpravo tako zarili v tehnični problem volivnega reda iz strahu da bi zopet ne bili izvoljeni, da so skoraj pozabili na ugled parlamentarizma in druge velike probleme. Toda to je le zunanja površna slika razburljive nočne seje francoskega parlamenta.

Od vprašanja, ali bo sprejet tako zvani »zakon Mandel« in se s tem spremeni sedanji volivni red, je v veliki meri odvisen izid bližnjih volitev in s tem tudi rešitev velikih domačih in zunanje-političnih problemov današnje Francije. Izprememba volivnega reda zahteva desnica, ker upa, da ji bo novi red pripomogel do volivne zmage; desničarske stranke bi si štele že v zmago izid volitev, ki bi jim prinesel sedanjo večino v zbornici, več ne zahtevajo. V smislu sedanjega volivnega reda se vršijo volitve po okrožjih in pri prvi volitvi bo izvoljen tisti poslanec, ki dobi nad polovico vseh glasov; v primeru, da noben poslanec ne doseže tega števila glasov, se vršijo ožje volitve, pri katerih je izvoljen tisti, za katerega je bilo oddanih največ glasov. G. Mandel predlaga v imenu desnice, naj se smatra že pri prvi volitvi za izvoljenega poslanec, ki bo zbral 40% vseh oddanih glasov, ne zahteva se torej več nadpolovična večina. S to izpremembo volivnega reda bi se primeri ožjih volitev zelo omejili.

Ker je pri desničarskih strankah že v tradiciji, da se z vso silo potegnejo že za izvolitev v prvem rundu, medtem ko ne polagajo tako velike važnosti na ožje volitve, in ker na drugi strani levičarske stranke navadno pri ožjih volitvah nastopijo s skupnim kandidatom, ki potem toliko lažje prodre, je umevno, zakaj se desnica tako poteguje za nov volivni red. Temelj desničarskih strank tvorijo po veliki večini še vedno osebnosti in njihov ugled, torej ne toliko idejno-politični programi. Zato je pri njih sporazum za postavitev skupnega kandidata težji kakor pri levičarskih strankah, katere se opirajo na boljšo organizacijo, ki je izvedena na podlagi načel. Predlog desnice, naj se Mandelov zakon vzame v pretres, je prodrl z večino borih 9 glasov. To glasovanje je pokazalo, kako šibka je Lavalova večina, ko gre za notranje-politična vprašanja. Celo desničarski tisk priznava, da današnje številčno razmerje med desnico in levo v poslanski zbornici ne odgovarja resničnemu razmerju strank v deželi. Mnogo nacionalističnih poslancev se ima zadržati za svojo izvolitev okoliščin, da niso komunisti nikjer hoteli nastopiti pri ožjih volitvah sporazumno z radikalnimi socialisti in socialisti, sicer bi bila levica danes veliko krepkejša. Kartel leve upa, da bo Mandelov zakon gotovo propadel v senatu, češ, da ne bo senat nikdar pripustil, da se s takšno mehanično operacijo, kakor je sprejemba volivnega reda, falzificira resnično razpoloženje javnega mnenja.

Zakonodajna doba sedanje zbornice, ki je bila izvoljena leta 1928, poteče na koncu aprila in volitve bi se morale vršiti maja. Radikalni socialisti in socialisti se potegujejo za takojšen razpis volitev, ker so prepričani, da bodo pri volitvah v sedanjem trenutku uspešni. Volitve v deželne zbornice (Conseils Généraux) so pokazale, da je Herriotovo in Blumovo upanje upravičeno. Pri teh volitvah so namreč radikalni socialisti izvajali 578 mandatov, socialisti 142, republikanski socialisti (Painlevé) 110, Union republicaine demokratične (Marin) 180, republikanci leve (Tardieu) 180, komunisti 25 in neodvisni 200. Radikalni socialisti so povišali število svojih mandatov za 28 v primeri z delno-zborskim volitvami pred šestimi leti. To je velik uspeh, ako pomislimo, da je pri parlamentarnih volitvah, ki so se vršile med tem časom (l. 1928) doživel Herriot hud poraz, tako da se je število njegovih poslancev znižalo od 145 na 100.

Tudi Laval računa z uspehom leve. To je pokazal s svojim obiskom, ki ga je napravil tajno Herriotu v Lyonu. Laval, ki je sam zrastle v levičarskih krogih, bi očitno rad ostal na čelu koncentracijske vlade, pri kateri bi sodelovali tudi radikalni socialisti in bi iz nje izpadlo desno krilo sedanje večine, ki ga vodi Marin. Herriot bi po volitvah, ki bi njemu zagotovile večino, prav težko pristal na to kombinacijo. Laval si je s to potezo že škodil, ker je vznevoljil sedanjo večino zbornice in je še bolj odprl pot energičnemu Tardieu, ki sili čedalje bolj v ospredje. Že danes je faktični voditelj parlamentarne večine prav Tardieu. Bodoči volivni boj se bo bil v glavnem med njim in Herriotom.

Tardieu si skuša zagotoviti zmago z izpremembo volivnega reda in računa na okrepitev Hitlerjevega gibanja v Nemčiji, ki naj bi ugodno vplivalo na potek volitev v Franciji in avtomatično pomnožilo nacionalistične vrste. Zato so tudi desničarske stranke proti takojšnjim volitvam. Marin in Tardieu namreč hočeta počakati razvoj dogodkov v Nemčiji v tej zimi, ki bo gotovo še pospešila politično radikalizacijo. Herriot se je na zadnjem kongresu radikalne stranke v Lyonu zavaroval proti morebitni reakciji francoskega javnega mnenja na

Evropska politika brez smernic

Ameriški kongres ne dovoli črtanja evropskih dolgov — Razorožitvena konferenca ne bo imela nobenega rezultata — Kaos v vseh ozirih

London, 18. dec. Angleški politiki in gospodarski ljudje z vedno večjo skrbjo opazujejo kaos, ki ga predstavlja tako mednarodna kakor domača politika, ki je brez vsakih smernic.

Glavna pozornost je obrnjena na ameriški kongres, ki še zdaj ni odobril moratorija, katerega je Hoover lani Nemčiji dovolil. Sicer bo kongres moratorij odobril, toda zelo nerad in le pod pogojem, da se ne diskutira o izbrisu evropskih vojnih dolgov v Ameriki. Razlogi tega zadržanja ameriškega kongresa niso samo politični. Res da Amerikanci svoje stališče v glavnem podpirajo z argumentom, da bi izbris teh dolgov pomenil samo potuho za Evropo, da bi se tem lažje oboroževala dalje. Toda veliko bolj so odločitvi gospodarski razlogi. Ameriški politiki so namreč mnenja, da so sedanje finančne krize sveta v prvi vrsti krivi angleški, francoski, nemški in tudi gotovi ameriški bankirji, ki so po vojni divje spekulirali z emisijami tujih obligacij kar so delali predvsem newyorški finančniki, kakor tudi na ta način, da so si n. pr. angleški bankirji izposajali denar od Francije, da so ga z znatno višjimi obrestmi posodili Nemčiji. Ti finančniki bi sedaj radi popravili pogubne posledice teh ogromnih spekulacij na ta način, da bi se izbrisali dolgovi v Ameriki, česar pa ameriški narod ne bi dopustil.

Ugledna »Times« sodi, da bo po razmerah izsiljena odobritev Hooverjevega moratorija imela za posledico le, da bodo ameriški politiki storiili vse, da onemogočijo nadaljnje sodelovanje Unije v svrhu finančne restavracije Evrope.

Dočim prihajajo iz Washingtona take nevesele novice, se na kontinentu samem stvari prav nič boljše ne razvijajo. 17. t. m. je odpoval v Pariz zastopnik angleškega zunanjega ministrstva, da se s francosko vlado dogovarja glede bodoče mednarodne finančne konference, ki naj bi se otvorila meseca januarja 1932. Razgovori med Angleži in Francozi se v prvi vrsti sencejo okoli vprašanja, ali naj imajo dolgovi, ki jih je napravila nemška industrija v Angliji (in tudi v Ameriki), prednost pred odplačilom reparacij, kakor to Anglija zahteva. Ni verjetno, da bi Francija v tem pogledu odstopila od svojega stališča, da se namreč morajo prej odplačevati rate vojne odškodnine, ne pa privatni dolgovi Nemčije.

Cisto negotovo je tudi, kaj bo z mednarodno

razorožitveno konferenco, ki se ima otvoriti 2. februarja 1932. Sicer se iz krogov Društva narodov odločno dementirajo vesti, da se bo razorožitvena konferenca odgodila, toda nihče si ne more predstavljati, kakšen pozitiven rezultat naj bi ta konferenca rodila, ko pa se države niti v principijelnem pogledu niso zedinile, ampak imajo glede razorožitve slejkoprej vsaka svoje stališče. Znano je, kakšna huda notranja borba se vrši v Franciji med pacifiistično levo in skrajnimi nacionalisti desnice, ki je načeloma nasprotna vsaki redukciji armade, dokler se varnost Francije pred eventualno upostavitvijo nemškega rajha v smislu reševanja popolnoma ne zagotovi. To vprašanje morejo rešiti le francoski volivci, ki bodo aprila 1932 stopali k volivnim žaram in zato je absolutno izključeno, da bi razorožitvena konferenca imela v prvem polletju 1932 kakršenkoli realen rezultat. Z eno besedo: milatila se bo zgolj prazna slama. Kakor se je mlatala doslej, čeprav se nahaja v Cannesu določeni predsednik razorožitvene konference, bivši angleški zunanji minister Henderson, da se glede pripravljalnih del za razorožitveno konferenco posvetuje z merodajnimi funkcionarji Društva narodov, ki so ga šli v Cannes obiskat...

Bazelski odbor mednarodne reparacijske banke je končal svoje delo, namreč preiskavo plačilne zmožnosti oziroma nezmožnosti Nemčije, in sestavil poročilo, da je Nemčija vsaj za 2 leti nezmožna odplačevati pogojne anuitete vojne odškodnine. Kakšnih definitivnih pogledov pa, kako reparacijsko vprašanje v bodoče končnoveljavno urediti, odbor ni niti z eno besedo podal, tako da svet udi glede tega plava v temini...

Amerikanci izjavljajo, da se eventualne konference o reparacijah in vojnih dolgovih, ki je tudi projektirana, ne bodo udeležili, ampak kvečjemu postali »opazovalci«. To je gola fraza, ker se Amerika rešitvi tega najvažnejšega problema sveta ne more odtegniti, ako hoče sama izvesti svojo lastno gospodarsko katastrofo. Pač pa na fraza dokazuje, da tudi Unija čisto nič ne ve, kako bi se rešil čedalje bolj neugoden politični in gospodarski položaj sveta. Unija ve samo to, da nikakor ne bo ustavila nadaljnje gradbe in izpopolnitve svojega vojnega brodoma, kakor so nekateri navidezni mislili...

Težkoče z moratorijem

Washington, 18. dec. Z. Poročajo, da je finančni odbor sprejel Hooverjev predlog o moratoriju. Debata v plenumu o tem zakonskem predlogu bo trajala verjetno do 22. t. m., ni pa povsem gotovo, da bo glasovanje odgodeno do božičnih praznikov. Obstaja upravičeno upanje, da moratorij v spodnji zbornici ne bo naletel na posebne težkoče, če se v mednarodnem življenju ne bo dogodilo med tem kaj posebnega. Neprijetno je bilo mišljenje poslance Mac Fabea, ki je stavil predlog, da naj se ustanovi poseben odbor, ki bi proučil eventualno, če morda Nemčija ni skrla svojega kapitala in denarnih rezerv, da na ta način izsili moratorij. Če bi Nemčija že v juniju zahtevala ustavitev reparacijskih plačil po Youngovem načrtu, potem bi bilo to lahko proučiti, sedaj pa bo težko ugotoviti če in koliko je Nemčija skrla denarja. Finančni odbor je sprejel zakonski predlog z 21:4 glasovi. Danes se že šesti dan vodi diskusija. Vlada dela na tem, da bi se danes prišlo do glasovanja o tem predlogu. Toda, kakor smo že javili, izgleda, da se to ne bo zgodilo pred 22. decembrom. Položaj v senatu je postal nekoliko težji, posebno valed dopolnilnega predloga proti znižanju mednarodnih vojnih dolgov.

London, 18. dec. Z. »Financier News« poroča, da če se vzamejo v obzir izjave, ki so bile podane na kongresu proti Hooverjevemu moratoriju, se pride do zaključka, da je večina ameriške javnosti proti sprejetju tega moratorija. To pomeni, da ameriška javnost še danes nima pojma, kaj se godi v svetu. Vsak dan se vedno bolj kaže potreba ne le samo za podaljšanje moratorija, temveč, da se morajo revidirati tudi reparacije.

Amerika ne veruje v uspeh razorožitvene konference

Zeneva, 18. dec. tg. Sestava ameriške delegacije za ženevsko razorožitveno konferenco gre Hooverju težko izpod rok, ker vsi dvomijo, da bi imela ta konferenca v Zenevi uspeh. Do sedaj so prevzeli to misljo demokratični senator Swanson, poslanik v Bruslju Gibson in poslanik v Bernu Wilson, odklonil pa je sodelovanje bivši poslanik v Rimu Blaker. Pactistična zenska zveza zahteva, da bi bila tudi ona zastopana v delegaciji z žensko zastopnico.

Iz kraljeve pisarne

Belgrad, 18. decembra. AA. O priliki kraljeve slavo kraljevskega doma in rojstnega dne Nj. Vel. kralja so bile odposlane na najvišji naslov številne čestitke iz države in inozemstva, kjer se izražajo rodoljubna udanost in zvestoba ter pošiljajo tople želje za dolgo življenje, srečo in slavo Nj. Vel. kralja, Nj. Vel. kraljice in za napredek kraljevskega doma.

Po najvišjem naročilu je pisarni Nj. Vel. kralja čast, da izjavi hvaležnost posilcem in ustanovam za poslane čestitke.

(Iz pisarne Nj. Vel. kralja 18. dec. 1931.)

Priemer oproščen

Porotniki so bili sami heimwehrovci

Gradec, 18. dec. tg. Z veliko napetostjo pričakujejo danes konce procesa proti dr. Priemerju in tov. Vlada je odredila, da je vojaštvo v vojašnicah pripravljeno za event. nemire. Tudi v sodnem poslopu je pripravljena posebna vojaška straža. Po deželi je povsod pripravljeno orožništvo. Knez Starhemberg je došel v Gradec in pravi, da hoče biti prvi, ki bo čestitil dr. Priemerju in drugim obtožencem po oprostitilni razsodbi. Če pa bi bili obtoženci obsojeni, pravi Starhemberg, da hoče s svojo prisotnostjo preprečiti neprimerno dejanja. Heimwehrovci pa hočejo obtožence, če bodo oproščeni, čestitati s sodišča z bakljado. Ker pa je v Avstriji že stopila v veljavo vladna naredba o božičnem premirju, ki prepoveduje vsakršno zbiranje in sprevede, bo morala bakljada izostati.

Gradec, 18. dec. tg. Graški porotniki so danes dr. Priemerja in vse obtožence soglasno oprostili o dobožbe veleizjave. V sodnem poslopu in zunaj je prebivalstvo priredilo viharne ovacije. Močni policijski in orožniški oddelki so pripravljani v polni bojni opremi. Oblasti se prizadevajo, da bi pripravile Heimwehrovce do tega, da ne bi priredili nameravane bakljade. Obtoženci so bili po razsodbi takoj izpuščeni. Državni pravdnik je končal svoj obtožilni govor sledeče:

Mišlim, da lahko govorimo v imenu vseh miroljubnih državljanov, če rečem: Nič ni sramotnejšega, kakor z orožjem v roki nastopati proti lastnemu narodu. Gospodje porotniki morajo misliti sam na pravičnost, ki je samo ena. Oprostitelna razsodba bi tej državi vzela vsakršno varstvo in bi jo napravila za plen pustolovcev. Svarim vas torej, da bi obtožence oprostili. Oprostitve bi pomenila vsem tem političnim pustolovcem dati pravico za nadaljnje pustolovščine. Preženite grozečo pošast puščav, oprostitelna razsodba bi vam prinesla kaos!

Četudi je ta poziv državnega pravdnika napravil na porotnike velik vtis, se je vendar za govornikom skoro brez truda posrečilo, pridobiti

porotnike, ki so tudi sami Heimwehrovci, za oprostitelno razsodbo. Eden izmed zagovornikov je primerjal sedanje razmere s tirolskimi, leta 1809, dr. Priemerja pa je primerjal z Andreje Hoferjem.

Hrup v narodnem svetu

Dunaj, 18. dec. tg. Krvavi dogodki v Voitsbergu, pri katerih sta bili ubiti 2 osebi, 3 pa hudo in več lahko ranjenih, so imeli na današnji seji narodnega sveta za posledico nenavadno burne prizore. Predsednik dr. Renner je sicer hotel vse stranke pomiriti ter je obžaloval dogodke v Voitsbergu. Ko pa je govornik socialnih demokratov omenil, da je bila nameravana heimwehrovska provokacija v Voitsbergu kot demonstracija za razsodbo v graškem procesu, je nastal tak hrušč in trušč, kakršnega še ni bilo v narodnem svetu. Poslanci so se zmerjali med seboj z najgršimi posviki in kričali tako, da predsednik sploh ni mogel priti do besede in je moral sejo zaključiti.

Brezposelnost v Jugoslaviji

Izjave komisarja za brezposelne

Belgrad, 18. dec. 1. »Pravda« objavlja razgovor svojega zagrebškega dopisnika z višjim komisarjem osrednjega urada za brezposelne, v katerem podčrtava, da se je brezposelnost tudi v naši državi znatno povečala. Statistika o brezposelnosti se lahko pri nas vidi po statistiki o delavskem zavarovanju. Število zavarovancev, pravi komisar, sicer ni znatno padlo, pač pa je po njegovem mnenju kriza mnogo večja med privatnimi nameščenci radi stalnega velikega dotoka delavskih moči iz strokovnih šol. Tudi v lesni industriji, ki je popolnoma omrtvela, je brezposelnost velika, toda kot socialni pojav se čuti manj, ker se lesno delavstvo pri nas rekrutira po večini iz kmetijskih slojev. Po njegovem mnenju ne more biti resnično, da imamo na stotine brezposelnih, pač pa pravi,

da znaša število brezposelnih okrog 30.000. Komisar nadaljuje, da je delavsko zavarovanje zaradi teh težkih neprilic prišlo v zelo delikaten denarni položaj. Nekatera podjetja so obrate zmanjšala, nekatera so jih sploh ustavila, tako da so dohodki v postavitki članarin zelo znižani. Bolniški oddelki delavskega zavarovanja končuje tekoče leto z deficitom v višini 15 milijonov Din. Naša skrb bo, zaključuje komisar, da preprečimo, da bi delavstvo trpelo na posledicah tega deficita. Ako ne bodo nastopile še slabše prilike, in če se ne bo še bolj znižalo število članov, ima vodstvo delavskega zavarovanja upanje, da se bo tudi ta deficit dal uravnotežiti v teku prihodnjega leta. Ta okolnost naj nikogar ne plaši, saj se morale tudi druge države iti skozi enake ali pa še mnogo huje težave. Čoskorošavska, recimo, je nedavno iskala stomilijonsko posojilo, da krije potrebo delavskega zavarovanja. Nam tega dosedaj še ni bilo potreba storiti.

Polom industrijskega koncerna

Berlin, 18. dec. tg. Gospodarska kriza je povzročila novo žrtve v industrijskem svetu, ker je tvrdka August Borsig v Tegelu pri Berlinu ustavila plačila in ponudila sodno poravnavo. S to insolenco pa ostala velika podjetja Borsigovega koncerna niso prizadeta. Pasiva znašajo nad 10 milj. mark.

Dunajska vremenska napoved: Mrzlo vreme, manj oblačno

Pomanjkanje duhovnikov v Franciji

V »Etudes« je objavil francoski jezuit Paul Donceur vrsto člankov o pomanjkanju duhovščine v Franciji. Slika, ki jo odkriva, je naravnost pretresljiva in vzroki, ki jih navaja, so zelo poučni tudi za nas.

Pred 70 leti, ko je bila Francija še čisto agrarna država, je bil klerus prilično enakomerno razdeljen po škofijah. Polagoma pa je nastajal beg z dežele v mesta. Tako se je prebivalstvo kupilo v velikih mestih, po deželi pa so se obsežni kraji, posebno v teku zadnjih trideset let, razjedili. Poleg bega v mesta je bilo temu krivo tudi cmejanje rojstev. Porazdeljevanje duhovščine se tem izpremenbam ni prilagodilo. Duhovščina ni v potrebnem sorazmerju sledila v mesta bežečemu prebivalstvu. Do zadnjega so vztrajali in vztrajajo duhovniki po malo razporejenih župnijah na deželi pri čisto majhnih farnih družinah, v tem so pa v velenostih desetstično brez dušnega pastirja. Francoska duhovniška tiska se odkriva kot notranje-cerkvena organizacijska kriza usodne globine. Od l. 1861. do 1926. se je število župnij, ki so ob sebi premajhne, da bi morale zahtevati lastnega duhovnika, podvojilo. Dušno pastirstvo pa število duhovnikov v nekoč večjih farnih ni sorazmerno zmanjšalo. In v tem, ko je najmanjših krajev na deželi župnik brani razvaline svoje razpadajoče cerkve, se pa zbirajo v obliki novopoganskih nezimernih moralne razvaline okrog škofijskih katedral v velikih mestih. Po deželi najdemo fare s 3-4000 dušami in po mestih fare s 3-4000 dušami. So pa tudi fare s 30-40.000 dušami, katerih župna cerkev daje prostora pri vseh službah božjih enega dne komaj 3-4000 vernikom. V teh župnijah je devet desetih vseh vernikov od službe božje enostavno izključeno. Če bi taka fara vsa živeča s cerkvijo, kakšna zadrega!

V škofiji Arras prihaja v mestih okrog Béthune-a 7500 do 14.000 duš na enega duhovnika. Pariz, moderni, slabo organiziran človeški Babel, zastavlja dušnemu pastirstvu težje probleme kakor celokupno misijonstvo Kona. Na 100.000 duš prihaja v Parizu po 17 duhovnikov, v podeželskih škofijah Mende in St. Jean de Maurienne pa po 260! V 11. okrožju so za 280.000 prebivalcev tri fare s 40 duhovniki, v tem, ko odpade v drugih škofijah na enako število prebivalcev 250 do 350 duhovnikov. Velemešno prebivalstvo v Franciji živi glede dušnega pastirstva v pravem pomanjkanju. Pariz bi moral imeti, če naj bi prišel na vsakih tisoč prebivalcev po 1 duhovnik, 4800 duhovnikov mesto sedanjih 802. Ker se je v l. 1920-1930 število duhovnikov za vse Pariz zvišalo samo za 100, bi trajalo, če bi šlo na ta način dalje, 400 let, predno bi imel Pariz sedanjega obsega dovolj duhovnikov.

Pomanjkanje duhovščine na Francoskem pa ni samo organizacijska kriza, marveč tudi izgubljanje duhovskega poklica. V letih 1900 do 1909 je bilo število mašniških posvečenj v Franciji za 13.000 manjše nego štirinajst let prej. Med duhovniki. Od l. 1900 dalje je ostalo vsako leto poprečno 400 duhovniških mest neizpolnjenih, to se pravi, da je vsako leto dušnopastirsko izumrla po ena škofija v velikosti škofije Amiens. V 31 letih 31 škofij! 3000 duhovnikov in semenščikov, to je število duhovnikov 8 velikih francoskih škofij, je uničila vojna. Samo ena škofija izkazuje veliko porast duhovnikov: Lille (451). Vse druge škofije se po številu dušnopastirskega duhovništva vedno bolj krčijo.

Odkod to nazadovanje? Tu se jasno kažejo posledice nesrečnega kulturnega boja proti cerkvi. L. 1880. je imela Francija še vsako leto po 1700 mašniških posvečenj. Ko so se začeli verski odloki pod Combes-om, je padlo to število vsako leto za 100. Laizacija šole, semenščikovom vsiljena vojaška služba, ki naj bi v njih ubila duhovski poklic, sta rodili grenke sadove. L. 1893. je bilo samo še 1205 posvečenj. Nato je konservativno-katoliško prebivalstvo reagiralo proti nasilni politiki in število mašniških posvečenj je šlo skokoma navzgor. Slednje pa so imeli sovražniki cerkve s svojo razdiralno in utrjevalno politiko, s svojimi vedno novimi kulturno-bojnimi zakoni uspeh. Laična šola vrhu tega ni vzgajala staršev, ki bi bili hrepeneči po mašništvu svojih sinov. V vojni, ko so bili duhovniki in semenščiki pod orožjem, skoraj ni bilo mašniških posvečenj. Nato je šla črta — zaradi vrnitve in poznih poklicev — zopet navzgor, a se je ustavila na zelo skromni višini.

Zaradi pomanjkanja duhovnikov so dušni pastirji v svoji službi preobremenjeni in duhovščina se stara; duhovniki sploh več ne odhajajo v pokoj. Od vsakih 100 francoskih duhovnikov jih je 34 nad 60 let starih! V letih od 1900 do 1945 bo zaradi izgube duhovnikov 87 francoskih škofij takorekoč razpadlo!

Zaradi pomanjkanja duhovnikov mora domačega vsa francoska duhovščina v dušno pastirstvo. Posledica je propadanje znanstvene kulture med duhovščino. Ali pa vemo, kaj pomeni za cerkev, če ne izobražuje teologov, ne filozofov, ne eksegetov, zgodovinarjev itd., če nima več duhovnikov za učni poklic? In koliko duhovne moči izgublja francoska cerkev z leto za leto padajočim številom »poganskih misijonarjev? Koliko verske moči mora pogrežati, če ni več premišljevalnih duhovniških redov, ki bi za dušne pastirje molili in darovali?

Kako tu pomoči? Prva stvar je, pravi p. Donceur, da se obude duhovski poklic. Potem pa zahteva reorganizacijo dušnega pastirstva do nove razdelitve fara, do ustanovitve osrednjih misijonskih postaj z laično pomočjo v podeželskih okrajih. S tem bi se osvobodila moč za velemešta.

Nova teritorialna organizacija zahteva nove metode: v nadnaravnem temelječi duh izvejanja; prava razdelitev moči; izvidniški duh mladih duhovnikov; skromen duh oračev, ki začenja gmojno z ničim in ne čaka, da bi mu kakva cerkvena organizacija financirala in postavila novo cerkev. P. Donceur odločno priporoča tudi uporabo tehničnih pridobitev (avto, telefon itd.). Iz neke napadne spričevalnosti je francoski klerus v teh stvareh velikokrat izredno nepristopen. Kolo je bilo med francosko duhovščino izobčeno, dokler je ni začel nancijki generalni vikar odločno uporabljati v dušnopastirski službi. »Zaradi teh plahosti,« pravi člankar, »se enostavno pogubljajo duše.« — Slednjič zahteva Donceur, da se tudi redovna duhovščina sistematično uvrsti v dušnopastirsko fronto — ne da bi se zaveda kršile katerekoli kanonične svobodine redov — in sicer naj se ji pove-

Proslava kraljevega rojstnega dne

V Parizu

Pariz, 18. dec. AA. O priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra je jugoslovanski poslanik v Parizu dr. Spalajković s svojo gospo priredil snoči svečan sprejem v prostorih poslanstva.

Tega sprejema so se udeležili jugoslovanski, ki prebivajo v Parizu ter mnogostevilni prijatelji Jugoslavije iz najodličnejših pariških krogov. Poslaniku dr. Spalajkoviću so gostje častili za rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra in mu izrekli svoje najlepše želje za napredek jugoslovanskega naroda.

Med drugimi uglednimi osebnostmi, ki so se udeležile sprejema na poslanstvu, so bili apostolski nuncij v Parizu msgr. Mallonne, maršal Franchet d'Espèran, pooblaščen poslanik g. Jusserand, pooblaščen minister g. Laboulle, direktor političnega oddelka zunanjega ministrstva g. De Belli, francoska poslanika gg. Noulens in Anessi, generali gg. Gouraud, Guillaumat, Saroy, Expere, Basancon, českoslovaški poslanik g. Osuski, rumunski poslanik g. Sezianu, grški poslanik g. Politis, letonski poslanik g. Husa, norveški g. Kolban, paragvajski g. Gaballero Badoja, ruski metropolit v Parizu g. Evlogije, bivši minister g. Georges Bonfou, narodni poslanec g. Bouillouin, podpredsednik parlamenta g. Lafond, bivši minister g. Charles Rebel, odvetnik g. Moro Gialferi, ga. ministra dvora Jel-tiča, predsednik pariškega društva »Poilus d'Orient« g. Ilmont, ga. Vesnić, vodja po bivšem jugoslovanskem poslaniku v Parizu, direktor banke »Union Parisienne« g. Sergeant in pomočnik ravnatelja iste banke g. Tricot, bivši narodni poslanec g. Andre Lebais, zastopnik odbora francosko-jugoslovanskih prijateljev g. Paul Labe, grofica de Varennes, letalski minister Dumesnil z gospo, odposlanec zunanjega ministra g. Brianda poslaniki svetnik g. De La Baume, ga. Paul Reynaud, gđ. Jose Laval, direktor francoske srbske banke Bele in šef oddelka zunanjega ministrstva g. Chategnot.

V Londonu

London, 18. decembra. AA. Na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra je bila v tukajšnji ruski katedrali svečana služba božja. Prisostvovali so ji odpravnik poslov jugoslovanskega poslanstva g. Purić s soprogo, osebe poslanstva, člani jugoslov.

kolonije in mnogi zastopniki najodličnejše londonske družbe z zastopniki diplomatskega zbora. Službi božji so prisostvovali francoski in poljski veleposlanik, poslanik českoslovaške, Rumunije, Grčije in Bolgarske. Po službi božji je bila recepcija v prostorih jugoslov. poslanstva. Recepcije so se udeležili zastopniki angleške vlade, diplomat in člani elitne angleške družbe.

V Berlinu

Berlin, 18. dec. AA. O priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra je jugoslovanski poslanik v Berlinu g. Balugdić priredil svečan sprejem na poslanstvu, ki so mu prisostvovali zastopniki diplomatskega zbora, zastopniki nemškega zunanjega ministrstva, gospodarskih krogov, ter zastopniki umetnosti in književnosti. Ta sprejem na jugoslovanskem poslanstvu spada med najbolj uspele diplomatske sprejeme te sezone.

Na Dunaju

Dunaj, 18. dec. AA. Včeraj so tu na zelo svečan način proslavili rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Dopoldne so bile službe božje v naših cerkvah, rimsko-katoliški in srbski pravoslavni. Svečanega opravila se je udeležilo mnogo članov jugoslovanske kolonije na Dunaju, dalje vsa dunajska jugoslovanska študentska društva, člani jugoslovanske akademije in vse osebe kraljevskega poslanstva z g. Momčilom Jurišićem na čelu. Prisotni so bili tudi delegat naše vlade v dunavski komisiji dr. Velizar Ninčić in vojni odposlanec general Gabny ter polkovnik Dragotin Pavlović. Na jektenje v pravoslavni cerkvi je odgovarjalo akademsko pevsko društvo »Slovenski Jug«, profesor dr. Stojaković pa je imel prigoden govor o pomenu osebnosti jugoslovanskega kralja za osvoboditev in združenje Jugoslavije.

Popoldne je priredil odpravnik poslov Jurišić v prostorih kraljevskega poslanstva velik sprejem vsej jugoslovanski koloniji in prijateljem naše kraljevine. Sprejem se je začel s petjem himne, ki jo je zapeel »Slovenski Jug«. Nato je navzoče pozdravil častni generalni konzul Gjorgje Josimović in podelil besedo poslaniku dr. Angelinoviću, ki je včeraj prispel na Dunaj. G. Angelinović je v zbranih besedah orisal pomen današnjega dneva,

ko se proslavlja rojstni dan Nj. Vel. kralja, vzvišenega simbola jugoslovanskega naroda, čigar velike sposobnosti in neutrdujljiva energija sta jamstvo za bodočnost Jugoslavije.

V Bukarešti

Bukarešta, 18. decembra. AA. 17. decembra je bila o priliki proslave rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra v tukajšnji ruski cerkvi svečana služba božja, ki so ji prisostvovali osebe poslanikom g. Colacom Antićem, člani rumunske vlade in zastopniki vojaških in civilnih oblasti.

Po cerkvenem opravilu v prostorih poslanstva je poslanik g. Colac Antić priredil sprejem, kjer je na svečan način izročil oficirjem devetega lovskega polka odlikovanja, ki jih je z njimi blagovolil odlikovati Nj. Vel. kralj. Pri tej priliki sta imela rumunski vojni minister in jugoslovanski poslanik prigodna govora o osebnosti kralja Aleksandra in njega pomenu za Jugoslavijo in jugoslovanski narod.

V Bernu

Bern, 18. dec. AA. Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra se je izvršila v Bernu jako svečano. Dopoldne je odslužil ruski prota g. Orlov cerkveno opravilo na poslanstvu, ki mu je prisostvovalo veliko število članov naše kolonije iz Curiha, Zeneve in Basla.

Po cerkvenem opravilu je jugoslovanski poslanik g. Milojević orisal veliki pomen današnjega narodnega praznika, naglašajoč tolike boje in trpljenje našega naroda za svobodo, počeni s Karagjorgjevo vstajo pa do albanske Golgote. Ti boji, je rekel g. Milojević, so kulminirali z našim osvojenjem in z našim zdinjenjem. Pri tem je g. Milojević naglasil veliko zgodovinsko vlogo Nj. Vel. kralja Aleksandra pri ustvarjanju velike Jugoslavije.

Govor poslanika g. Milojevića je bil pozdravljen z burnim vzklikanjem jugoslovanskemu kralju, dinastiji in našemu združenemu narodu.

Nato je govoril zastopnik delegata pri DN g. Andrić, ki je v lepih besedah orisal zgodovinski pomen današnjega praznika, naš konzul v Baslu g. Gugenheim in predsednik jugoslovansko-švicarskega društva v Curihu, profesor g. Wetter, ki sta izrazila simpatije in spoštovanje do Jugoslavije ter modre vlade Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Banditstvo v Newyorku

Newyork, 18. dec. tg. V neko prometno pisarno so vdrl štiri roparji z revolverji, ki so prisilili vse prisotne, da so morali dvigniti roke. Slučajno je bil navzoč v lokalu tudi duhovnik Ferrari, ki je prišel iz Rima v Newyork v posebni misiji. Mislil je, da bo z dobrohotnim prigovarjanjem vplival na roparje, radi česar jih je mirno ljubno ogovoril. Roparji pa so streljali nanj in ni upanja, da bi ostal pri življenju.

Newyork, 18. dec. tg. Neznani zločinci so ugrabili soprogo znanega milijonarja Donellyja in njegovega šoferja, ko se je peljal na koncert. Nato so roparji zahtevali od moža pisмено odkupnino 75 tisoč dolarjev, katere mora v gotovem času položiti

na gotovem mestu, sicer bodo zločinci njegovi mladi ženi iztaknili oči, šoferja pa ubili. Priloženo je bilo pismo žene, ki prosi, naj mož tej zahtevi ugodí. Tudi policija mu je priporočala, da ugodí zahtevi, naker se je mož udal in znesek plačal.

Kralj zločincev ustreljen

Newyork, 18. dec. tg. Glasoviti kralj zločincev Diamond je bil davi napaden in ustreljen, ko se je po nočnem popivanju s prijatelji vračal iz hotela domov. Bil je na mestu mrtve. Popiva lje zato, ker je bil včeraj pri sodišču v Troyu oproščen obtožbe, da je odpetjal neki tovarni avtomobil in šoferja pretepel.

Kaos na Daljnem Vzhodu ali spretna intriga?

London, 18. decembra. Medtem ko dijaške demonstracije v Nankingu trajajo dalje, so dospeli v Nanking z oklopnim vlakom člani neodvisne kantonske vlade, katerim je na čelu kantonski zunanji minister, jako spretni dr. Cen. Kantonsci so se najprej poklonili ostankom ustanovitve kitajske republike, Sunjatsenu, potem pa so se podali na dolgo konferenco z odstopivšim šefom nankinške vlade Čankajšekom. Kantonsci so častnikarjem izjavili, da bodo storili vse, da iztrgajo Japoncem Mandžurijo, ki so jo izgubili nesposobni in izdajalski generali. Sledil je velik banket...

Medtem so se v mestu nadaljevale demonstracije dijakov, ki jih vodijo skrajni nacionalisti. Nihče ne ve, ali so te demonstracije naperjene zdaj tudi proti Kantonceu, ki konferirajo s Čankajšekom, kateri je moral zaradi dijaške vstaje odstopiti, ali pa se vrše sporazumno z njimi, ali kaj? Okoli 3000 dijakov je ponevčer napadlo redakcijo »Daily News« in pa sedež vladne stranke Kuomintan ter vse razbilo. Moralo je nastopiti vojskoto, ki je streljalo in ubilo 10 dijakov, več sto pa ranilo. Dijaki so tudi pobili šipe na ministrstvih in sploh vnovič napravili veliko škodo. Ljudje čisto nič ne vedo, za kaj gre, in kaj je namen vseh teh kaotičnih dogodkov.

Eni sodijo, da igra glavno vlogo japonski denar in opozarjajo na to, da je glavna kantonske vlade dr. Cen imel letos veliko konferenco z japonskimi državniki in politiki. Baje gre sedaj za to, da bi se napravila z Japonci kolikor mogoče ugodna transakcija glede Mandžurije. Drugi pa sodijo popolnoma nasprotno in menijo, da gre za siljajo intrigo, dogovorjeno med dr. Cenom in Čankajšekom, da se omogoči enotna kitajska vlada in da dijaki igrajo samo vlogo štatistov. Japonci pa da se bodo opeharili. So pa zopet taki, ki pravijo, da so Japonci še bolj prebrisani ko dr. Cen in Čankajšek.

Naj bo že temu kakorkoli, nova japonska vlada, ki obstoji iz samih nacionalistov, se je popolnoma pridružila mnenju vojnega ministra, da se odposlaja v Mandžurijo dve diviziji, ki bosta zamenjali desetaj tam operirajoči ekspedicijski kor. Mandžurija sama je dejansko že ločena od Kitaja in je dobila neodvisno vlado, kateri začasno načeljuje nek Japoncem od nekdanj prijazni kitajski general. Člani vlade so vsi Kitajci, ki so doma v Mandžuriji. Ta vlada ima polno zaslonbo kitajskega gospodarskega sveta v Mandžuriji, ki želi miru in reda, katerega morejo dati samo Japonci, daš niso priljubljeni. Misel, da bi se ustellil v Mandžuriji potomec bivše kitajske cesarske dinastije, nikakor se ni opuščena. V Mukdenu je novi župan, ki je tudi Japoncem priljubljen Kitajec, razglašal vsa kitajska društva, ki so delala antijapon-

sko propagando. 17. t. m. je prevzel posle guvernerja mukdenske provincije tudi Kitajec, Fengtien, ki stoji na strani Japoncev. Mesto je bilo ob tej priliki v zastavah.

Angleški politiki so v mnenja, da v Kitaju vlada prava in gola anarhija.

Proračunska seja mariborskega občinskega sveta

Poročilo mestnega načelnika - Uvedba novih davčnin - Splošna debata o proračunu

Maribor, 18. decembra.

S proračunom mariborske občine za leto 1932 smo se svoj čas že obirno bavili. Izdelal ga je v celoti prvotni občinski finančni odsek in sedanjí novi občinski odbor ga je v celoti prevzel. Uvodoma je v današnji razpravi o proračunu podal načelnik dr. Lipold svoje poročilo. Pomožna akcija za revne sloje, katero je mestna občina uvedla, naj se poglubi. V korist te akcije odstopi občina tudi vsoto 100.000 Din, ki je bila namenjena za amortizacijo nedovolenjete posojila, za zidanje za. silnih stanovanj in prihranek pri ljudski kuhinji v znesku 36.000 Din. V davčni odbor mesta Maribora so se izvolili novi člani, in sicer: dr. Juvan, ing. Dračar, trgovec Lenart, namestniki pa: Sabothy, Oslag in Kravos. Podal je nadalje ekspozice o načrtu banke uprave za povečanje bolnišnice, o katerem smo včeraj v »Slovencu« obirno poročali. Občinski svet je odobril amortizacijski delež, ki odpade na mestno občino v naravnih dajatvah, t. j. dobavo plinskega voda in elektrike. Koncem tega leta se bo ugotovilo, koliko ima občina trpeti iz teh naslovov od bolnišnice in event. primanjkljaj se bo obračunal koncem leta 1932. Odobrile so se naknadne adaptacije občinske po-eveovalnice, načrt za garderobo v predstobi po-eveovalnice in prenos zgodovinskih slik iz mestne posveovalnice in županove sobe v muzej. Poročal je nato tudi o brezobrestnem posojilu borze dela za zgradbo delavskega azila, o katerem smo svoj čas tudi že precej obirno poročali. Omenil je nato tudi nekatere slavne prostore, ki bi prišli v poštev za novo zgradbo. Upravni odbor se je nato pečal z božično nagrado za nestalne nameščenice posameznih občinskih podjetij. Če ne bo upravni odbor soglasil v svojem sklepu, bo zlikana izredna občinska seja. Končno se je podarila nagrada v znesku 18.000 Din uradnikom, ki so bili zaposleni pri delu na pripravah za volitve.

Poročilo o proračunu za leto 1932.

Je podal predsednik finančnega oddelka Sabothy. Uvodoma je naglašal, da je sestavljen proračun v znamenju vsestranske štednje. Skrčenje proračuna v primeru z lanskim letom znaša 3,5% manj izdatkov in 1,75% več dohodkov. Zmanjšale so se vse investicije, gledalo se je, da se je obdržalo ravnotežje v občinskem gospodarstvu, štedilo se je pa le tam, kjer je bilo nujno potrebno. Usluž-

bencem in nameščencem z nestalnimi prejemki se plače niso zmanjšale. V primerjavi števil z lanskim proračunom vidimo, da so se znižale doklade na državne davke od 50 na 45%, s čimer so se zmanjšali tudi dohodki za vsoto nad 600.000 Din. Ker pa je nastal s tem v proračunu primanjkljaj, ki znaša okrog 100.000 Din, je sklenil finančni odbor uvedbo nove davčnine, in sicer na stanovanjske najemnine, ki presejajo zlato pariteto. V izdatkih novega proračuna zavzemajo ogromno postavko občinski dolgovi, v celoti 26%. Personalni izdatki znašajo 22 do 23%, 13% odpade na socialno skrbstvo, ostalek pa na razne druge postavke. Izdatki letošnjega proračuna znašajo v celoti 17.878.639 Din, dočim so znašali lansko leto 18.494.450 Din. Letni izdatki so torej za 621.911 nižji od lanskih. Dohodki znašajo letos 15.205.372, lani pa so znašali 14.958.658 Din. Prihrate je torej letos napravil lanskemu letu 248.714 Din ali 1,6% več. Izdatki za socialno skrbstvo so za se danje kritične čase sicer nizki, toda kompenzirajo se z drugimi socialnimi dajatvami občine. Komisija za črtanje izdatkov je napravila važne sklepe, katere predlaga poročevalec v odobritve občinskemu svetu in od katerih najvažnejše v naslednjem podajamo:

1. radi imenovanega prekoračenja kreditov se predlaga, da se občinska dela izdajajo v bodoče potem razpisa, za prekoračenje kreditov pa so odgovorni predstavniki uradov,
 2. Nadure uradnikov se naj načeloma odklanjajo. S tem bi se prištedilo okrog 60.000 Din.
 3. Ukrene naj se potrebne korake za odlobritev posojila mestni plinarni, ki ima radi zastarelega obrata dnevno 1000 Din zgube,
 4. Prosta kurjava uslužbencev naj se ukine.
 5. Kurjava v uradnih prostorih naj se normira.
 6. Brezplačne dobave plina mestnim uslužbencem naj se ukine.
 7. Tehnica na Trgu svobode naj se ukine.
 8. Vožnje s konjsko vprego naj se za eno leto naprej razpišejo.
 9. Županov reprezentativni avto naj se črta in uporabja naj se osebni avto mestnega električnega ter pogrebnega zavoda.
- Ekspozice je sledila splošna proračunska debata, v kateri so govorili občinski svetniki Pe-tejan, Grčar in dr. Strmšek. Seja in splošna debata ob času poročila še trajata.